

“Wij werken volgens de drie R's: Reinheid, Regelmaat en Routine”

Arjan Verbeek (links) en zijn dierenarts Rick Janssen.

“Hygiëne is op dit vleesvarkensbedrijf een continu punt van aandacht, er zijn altijd verbeterpunten”, aldus bedrijfsleider Arjan Verbeek. “Vorig jaar november zijn we gaan samenwerken met één vaste vermeerderaar. Op dat moment hebben we het hygiëne- en diergezondheidsbeleid flink aangescherpt”. *GD Varken* sprak met Arjan en zijn dierenarts Rick Janssen.

De vleesvarkenshouderij in Lierop is onderdeel van *Driessen Vleesvarkens*. Eigenaar Gerard Driessen houdt in totaal zo'n 40.000 vleesvarkens, verdeeld over vijf locaties in Nederland. “Gerard begon dertig jaar geleden op deze locatie, waar we nu 7.000 vleesvarkenplaatsen hebben”, vertelt Arjan. “We werken met brijvoer en beschikken over een eigen voerkeuken; de natte bijproducten kopen we in en de granen malen we zelf. Verder is het kenmerkend dat we in onze bedrijfsvoering drie R's hanteren: Reinheid, Regelmaat en Routine.”

Hygiënemaatregelen

Tijdens een rondleiding blijkt al snel wat Arjan met reinheid bedoelt: de gangen zijn brandschoon en de hygiënemaatregelen worden tot in de details doorgevoerd. Een mooi voorbeeld daarvan is de hygiëne-

wagen, waarop alle benodigdheden voor de dagelijkse werkzaamheden staan, van gereedschappen tot aan medicijnen.

Arjan: “We beginnen altijd bij de kwetsbaarste groep, de jonge biggen, en eindigen bij de oudste dieren. Het voordeel van de hygiënewagen is dat je aan één stuk door een vaste route kan afwerken. Omdat we niet tussen de verschillende diergroepen heen en weer hoeven te lopen, is er minder risico op het verslepen van ziektekiemen. Bovendien werken we op die manier sneller en efficiënter.” “Wat ik ook een goede keuze vind, is dat er geen verbinding is tussen het oude en het nieuwe gedeelte van het bedrijf”, vult Rick hem aan. “De voerkeuken bevindt zich tussen beide gedeeltes in. Je moet buitenom lopen en er zijn twee aparte hygiënesluizen. Zo is het bedrijf opgedeeld in twee blokken én wordt voorkomen dat chauffeurs,

leveranciers of monteurs ziektekiemen verspreiden. Het ‘vuile-en-schone-weg-principe’ wordt hier goed toegepast. Ook ‘standaard’ hygiënemaatregelen, zoals laarzen ontsmetten, bedrijfskleding wisselen en het schoonhouden van de gangen zijn hier automatisme.” Arjan: “Eigenlijk maken we per dag maar een paar minuten extra schoon, maar in totaal scheelt dat veel tijd. Even een bezem door de gang halen of muizengif bijvullen: het is allemaal onderdeel van de dagelijkse routine.”

Nevelsproeiers

Om de hokken goed te kunnen reinigen, wordt gebruikgemaakt van nevelsproeiers. “Arjan past op afdelingsniveau het all-in-all-out-systeem toe”, legt Rick uit. “Een halve dag voor het uitladen van de varkens, gaat de nevel al aan. De waterdruppeltjes komen dan ook op de dieren terecht, die in de vochtige mestkoek wroeten, waardoor de mest loskomt. Zodra de varkens weg zijn, wordt het vuil verder losgeweekt met zeep. Daarna volgt het schoonspuiten en ontsmetten van de afdeling, inclusief het reinigen van de valbuizen van het brijvoersysteem. Het drogen duurt vervolgens ongeveer twee dagen. In totaal neemt deze reinigingsprocedure vijf dagen in beslag: maandag tot en met vrijdag.”

Ongediertebestrijding

Een ander aandachtspunt op het bedrijf is ongediertebestrijding. Arjan: "De externe bestrijding, van muizen die van buiten naar binnen komen, hebben we uitbesteed. De interne bestrijding, van de muizen die hier al hun habitat hebben, doen we zelf. Op diverse plekken staan bakjes met muizengif. Ook maken we de leefomgeving voor ongedierte zo onaantrekkelijk mogelijk. We spoelen bijvoorbeeld de mestputten goed door, zodat de muizen niet over de mestkoeken kunnen lopen. Voor vliegen geldt een vergelijkbare aanpak: bestrijding met gif en de mestlaag dun houden."

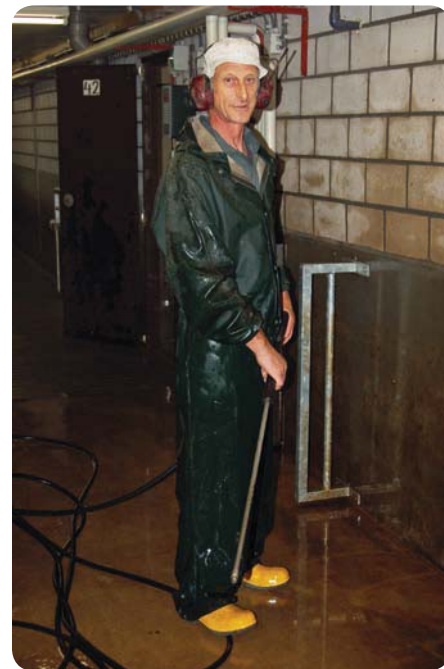
"Om hokbevuiling te voorkomen, wordt het mestgedrag van de varkens gestuurd", voegt Rick toe. "Achter in de hokken liggen stenen, waardoor de mest daar blijft liggen en een soort 'toilet' ontstaat. Het voorste gedeelte van het hok blijft dan schoon." Arjan: "In de winter maken we het toiletgedeelte vaak ook nat, maar in de zomer kan dat niet, want dan zoeken de dieren juist de koelte op. Verder voeren we op de dag van opleg CCM op de dichte vloer en voor in de trog. En de ventilatie is zo ingesteld dat de meeste frisse lucht voor in het hok terechtkomt."

Vaste vermeerderaar

Arjan: "Doordat we nu een lagere ziektedruk hebben, zijn er minder problemen en is het financieel rendement groter. Wat daarbij ook een rol speelt, is de één-op-één-relatie en open communicatie met onze vaste vermeerderaar. We weten dat de basis goed

is en kunnen gemakkelijk afspraken maken over aanlevertijden, aantallen, enzovoorts. Toen we nog dieren van verschillende fokkers aangeleverd kregen, hadden we te kampen met uiteenlopende ziekteproblemen. Nu is de ziektedruk laag en weten we al het nodige over onze varkens." Rick: "Een groot voordeel is dat er geen commercieel veterinair belang is. De dierenarts van de vermeerderaar werkt bij dezelfde overkoepelende praktijk als ik: *De Varkenspraktijk Someren/Oss*. Ik kan de uitslagen van de bloedonderzoeken bijvoorbeeld gemakkelijk vergelijken, ook met die collega. Alles over de ziektegeschiedenis van de dieren is bekend en naar aanleiding hiervan vaccineert de vermeerderaar nu op verzoek van de vleesvarkenshouder de biggen tegen circo en *Mycoplasma*. Je kunt natuurlijk niet alle kiemen weghouden, maar we kunnen er wel aan werken dat ze minder voorkomen, of pas later in de mestperiode wanneer de varkens weerbaarder zijn."

Het commercieel contact dat Arjan met de vermeerderaar heeft, verloopt via zijn handelaar. Bij het aangaan van de samenwerking heeft Arjan daarom niet alleen op de genetische potentie van de dieren geteld, maar ook op de communicatie tussen handelaar en vermeerderaar. Arjan: "Ik zag direct dat de wisselwerking goed is. Dit maakt het mogelijk om snel achter de oorzaak van eventuele problemen te komen en veranderingen door te voeren. Wanneer er nieuwe dieren geleverd worden, koppel ik mijn bevindingen altijd terug via een beoordelingsformulier."

Hans van Hoof, medewerker bij Driessen Vleesvarkens in Lierop. Het schoonhouden van de gangen behoort tot zijn dagelijkse routine.

Euthanasiebeleid

Wanneer er gaandeweg dieren ziek worden, hanteert het bedrijf een strikt euthanasie- en behandelbeleid. Arjan: "Een ziek varken wordt in het hok zelf behandeld. Binnen drie dagen besluiten we of doorgaan met behandelen rendabel is. Soms is het beter om een probleem direct te verwijderen uit de stal, zodat niet nog meer dieren ziek worden. Dat geldt bijvoorbeeld bij varkens met een beeld van circo, PRRS of andere infectieuze longaandoeningen. Euthanasie draagt dan uiteindelijk bij aan een lager uitvalspercentage."

Praktisch en uitvoerbaar

Hoewel Arjan het bedrijf nu goed op orde heeft, blijft hij zoeken naar verbeterpunten. "Daarbij letten we er vooral op dat maatregelen praktisch en uitvoerbaar zijn. Zijn er bijvoorbeeld genoeg plaatsen om de hogedrukspuit aan de sluiten? Dat soort aandachtspunten. Er is altijd wel iets dat beter kan. Wij streven naar een uitvalspercentage van onder de 2% over een langjarig gemiddelde. Momenteel is dit 0,9%. Daarnaast willen wij een dierdagdosering die onder de 5 blijft (langjarig gemiddeld). Deze ligt momenteel net iets boven de 3. Voordat wij met een vaste vermeerderaar en een minder intensief hygiënebeleid werkten, lagen deze getallen vele malen hoger."

Om hokbevuiling te voorkomen, wordt het mestgedrag van de varkens zo gestuurd dat de dichte vloer het schoonst blijft.